

Hyvinvointi- kertomuksen vuosiraportti

2023

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	4
1.1 Hyvinvointi-indikaattori	4
1.2 HYTE-kerroin.....	5
1.2 Raportissa käytetyt indikaattorit	6
2 ELINVOIMA: Tavoitteet ja toteutuma.....	7
2.1 Huoltosuhde, demografinen	7
2.2 Elävänä syntyneet	8
2.3 Toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, % asukkaista (ind:493).....	8
2.4 Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (ind:306)	9
2.5 Ahtaasti asuvat asuntokunnat, % kaikista asuntokunnista (ind:183).....	9
2.6 Työttömien aktivointiaste, % (ind:5098)	10
2.7 Työmarkkinatuen maksuosuus.....	10
2.8 Työttömät, % työvoimasta (ind.181).....	11
2.9 Nuorisotyöttömät, % 18 – 24–vuotiaasta työvoimasta (ind.189)	11
3 OSAAMINEN JA KULTTUURI: Tavoitteet ja toteutuma	12
3.1 Kirjastolainauksen kokonaismäärä.....	12
3.2 Kulttuurin edistäminen kunnissa, TEA, pistemäärä.....	13
3.3 Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (ind:3219)	13
3.4 Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärän seuranta, TEA, pistemäärä	14
3.5 Esiopetukseen osallistuneiden lasten määrä	14
3.6 Peruskoulun aloittaneiden määrä.....	14
3.7 Yo-kirjoitusten tulokset	15
4 YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS: Tavoitteet ja toteutuma.....	15
4.1 Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset/ 1000 asukasta (ind.3113)	16
4.2 Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein, TEA, pistemäärä	16
4.3 Kiusaamis- ja väkivaltatilastot (ind. 4781, 4941, 4890, 4956, 4891, 4959, 1514	17
5 PALVELUT: Tavoitteet ja toteutuma	17
5.1 Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria/1000 18 vuotta täyttäneitä (ind.2482)	18
5.2 Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä.....	18
6 HYVINVOINTI JA LIIKUNTA: Tavoitteet ja toteutuma	19
6.1 Sairastavuus-indeksi, ikävakioitu (ind:5641)	19
6.2 Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa, TEA, pistemäärä.....	20

6.3 Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin, TEA, pistemäärä.....	20
6.4 Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä, TEA, pistemäärä.....	20
6.5 Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.....	20
6.6 Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit.....	21
6.7 Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelutoimikunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.....	21
6.8 Liikuntaneuvojan asiakasmäärät.....	21
7 OSALLISUUS: tavoitteet ja toteutumet.....	22
7.1 Äänestysaktiivisuus (ind. 3076, 229, 3077).....	22
7.2 Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille, TEA, pistemäärä.....	22
7.3 Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen, TEA, pistemäärä.....	23
7.4 Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja (ind:5335).....	23
8 SUUNNITELMAT.....	23

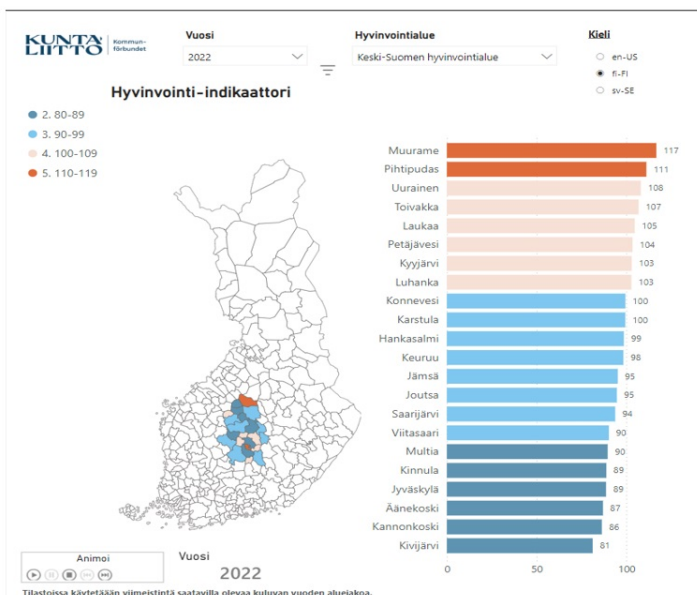
1 JOHDANTO

Hyvinvointikertomus laaditaan vuosittain ja se hyväksytään valtuustossa viimeistään vuoden viimeisessä kokouksessa. Olisi tarkoituksenmukaista, että hyvinvointiraportti olisi valmiina jo tilinpäätös vaiheessa, mutta indikaattoritietojen saatavuus vaihtelee ja osa tiedoista julkaistaan vasta myöhemmin kuluvaan vuoteen. Vuosittaisessa hyvinvointikertomuksessa raportoidaan kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen, elinoloihin ja elintapoihin liittyviä indikaattoritietoja sekä arvioidaan kunnan hyvinvointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Laajaan hyvinvointikertomukseen, joka laaditaan neljän vuoden välein valtuustokauden lopussa, kootaan indikaattoritietoja koko valtuustokaudelta ja arvioidaan tuloksia pidemmällä tarkastelujaksolla. Uusi valtuusto asettaa uudet tavoitteet hyvinvointisuunnitelmassa, joka laaditaan koko valtuustokaudeksi monialaisessa yhteistyössä valtuuston ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Vuoden 2023 hyvinvointiraportissa on käytetty niitä mittareita, jotka valtuusto on hyväksynyt vuosille 2023–25 laaditun hyvinvointisuunnitelman yhteydessä. Lisäksi arvioinnin tukena on käytetty muita valikoituja mittareita, joiden on katsottu selventävän tilannekuvaa. Kaikkia hyvinvointisuunnitelmassa määriteltyjä mittareita ei kertomuksessa ole, koska osa indikaattoritiedoista kerätään joka toinen vuosi eikä tietoja välttämättä ole saatavilla vuodelle 2023.

1.1 Hyvinvointi-indikaattori

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori, joka koostuu kolmesta osa-alueesta. Jokaisella osa-alueella on omat määrittävät indikaattorit, joista jokainen suhteutetaan kaikkien kuntien saamiin arvojen kesken. Osa-alueet saavat omat kokonaistuloksensa. Näiden perusteella lasketaan lopullinen tulos, joka on suhteutettu keskiarvoon (100). Muuttujiksi on pyritty valitsemaan mahdollisimman hyvin osa-alueita kuvaavat indikaattorit. Valintaa on rajoittanut tarve saada tieto jokaisesta kunnasta. Indikaattorissa on suhteutettu keskivertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvon kuin 100. Indikaattoriin on valittu tekijöitä, jotka eivät perustu kyselyvastauksiin ja jotka ovat saatavissa lähes kaikista kunnista. Hyvinvointi-indikaattori perustuu kvantitatiiviseen, ei kvalitatiiviseen tietoon.

Joutsan hyvinvointi-indikaattoriluku on ollut sama (95) vuodesta 2020. Alhaisimmillaan luku oli v. 2016 (87). Tilastoja on saatavilla vuodesta 2015 alkaen. Vuoden 2023 tiedot eivät ole vielä saatavissa.

1.2 HYTE-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän

hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

HYTE-kerroin euroa / asukas (id:5341)				
	2020	2021	2022	2023
Hartola	19,7	21,7	18,5	19,2
Joutsa	18,6	15,1	14,3	17,6
Toivakka	15,7	18,4	13,8	12,6

Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon muutettuna euroiksi asukasta kohden

Kunnan saama summa lasketaan seuraavasti: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin / koko maan hyte-kerroin, joka vuonna 2023 on 67.

Esimerkiksi 10 000 asukkaan kunta voi saada hyte-työn onnistumisesta riippuen vaikkapa $18,89 \text{ €/asukas} \times 10\,000 \text{ asukasta} \times 40/67 = 112\,500 \text{ euroa}$ tai

$18,89 \text{ €/asukas} \times 10\,000 \text{ asukasta} \times 80/67 = 225\,000 \text{ euroa}$

1.2 Raportissa käytetyt indikaattorit

Punaisella merkityistä ei indikaattoritietoja saatavilla raporttia laadittaessa.

ELINVOIMA

Huoltosuhde, demografinen

Elävänä syntyneet

Veronalaiset tulot, /1000as

Toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, %asukkaista

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Ahtaasti asuvat asuntokunnat, % kaikista asuntokunnista

Työttömien aktiivointiaste, %

Työmarkkinatuen kokonaiskustannukset, €

Työttömät, % työvoimasta

Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaista työvoimasta

OSAAMINEN JA KULTTUURI

Kirjastolainauksen kokonaismäärä

Kulttuurin edistäminen kunnissa, TEA, pistemäärä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

Peruskoulun aloittaneiden määrä

Esiopetukseen osallistuneiden lasten määrä

Yo-kirjoitusten tulokset

YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset/ as

Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein

Kiusaamis- ja väkivaltatilastot

PALVELUT

Perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit yhteensä / 1 000 asukasta Ind 2458

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria / 1000 18 vuotta täyttänyttä

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä

HYVINVOINTI JA LIIKUNTA

Sairastavuus-indeksi, ikävakioitu

Lasten ja nuorten liikunta- aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin

Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

Liikuntaneuvojan asiakasmäärät

OSALLISUUS

Äänestysaktiivisuus

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

2 ELINVOIMA: Tavoitteet ja toteutuma

Kunta on aktiivisesti mukana työllisyyden kokonaisuudistuksen valmistelussa varmistaakseen laadukkaat ja oikeinmitoitettut työllisyyspalvelut seutukunnalla vuoden 2025 alusta lukien.	Keski-Suomen Eteläisen työllisyysalueen valmistelutyö käynnistyi jo vuoden 2023 aikana ja Joutsa on ollut valmistelussa aktiivisesti mukana alusta asti varmistamassa, että pienen kunnan tarpeet huomioidaan palvelumuotoilussa.
Kehitämme asiakaslähtöistä toimintatapaa yritysysteistyössä ja pyrimme tarjoamaan yrityksille monipuolisia ja kattavia neuvontapalveluja. Tiedotamme yrityksiä palkkatukeen ja työkokeiluun liittyvistä mahdollisuuksista.	Yritysysteistyöhön on haettu erilaisia käytäntöjä ja kumppanuutta. Elinkeinkoordinaattori opintovapaalla elokuu -23 - heinäkuu -24 Yrittäjien aamukahvit Kuljetuspalveluhankinta tehtiin tiiviissä yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa.
Tarjoamme joutsalaisille nuorille mahdollisuuden tutustua työelämään kesätöissä kunnan eri toimipaikoissa tai vaihtoehtoisesti kunta voi myöntää tukea yritykselle, yhdistykselle tai yksityishenkilölle nuoren palkkaamiseen.	Nuorten työelämään tutustumiskäytäntö jatkui myös vuonna 2023. Kunta työllisti 27 nuorta eri yksiköihin kesän 2023 aikana ja myönsi tukea seitsemän nuoren työllistämiseen neljälle yritykselle/ yhdistykselle
Kehitämme kuntamarkkinointia ja pyrimme omassa viestinnässämme luomaan positiivisen kuvan kunnasta ja kuntalaisista.	Kuntamarkkinointiin panostettu, mm. matkamessut ja some-kampanja yhteistyössä Niina Backmanin kanssa. Viestintäsuunnittelijan toimi perustettiin toukokuussa 2023. Toimeen sisällytetty viestinnän lisäksi myös kuntamarkkinointia ja graafista suunnittelua.

2.1 Huoltosuhte, demografinen

	2013	2021	2022	2023
Koko maa	55,8	62,4	62,3	61,9
Hyvaks	57,6	64,8	64,7	64,6
Hartola	71,3	103	104,8	112
Joutsa	79,9	101,3	102	103,7
Toivakka	77,2	88,2	88	90

Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Joutsassa väestöllinen huoltosuhte on kasvanut maltillisesti viimeisten kolmen vuoden aikana. Suurin muutos huoltosuhteessa on nähtävissä kymmenen vuoden tarkastelujaksolla.
 2013 → 79,9%
 2023 → 103,7%
 Koko maassa huoltosuhte on kasvanut huomattavasti maltillisemmin.
 2013 → 55,8%
 2023 → 61,9%

Lähde: sotkanet.fi

2.2 Elävänä syntyneet

	2013	2021	2022	2023
Koko maa	58134	49594	44951	43383
Hyvaks	2922	2243	2031	1954
Hartola	19	13	10	22
Joutsa	34	18	28	10
Toivakka	24	17	19	16

Joutsassa syntyi vuonna 2023 poikkeuksellisen vähän lapsia verrattuna naapurikuntiin tai aikaisempiin vuosiin. Edelliseen vuoteen verrattuna syntyi 18 lasta vähemmän. Edellisen kerran Joutsaan syntyi alle 15 lasta vuonna 2018 (10 lasta). Sekä hyvinvointialueella että koko maassa syntyvyys on selvästi laskenut kymmenessä vuodessa. Lasten syntyvyyden laskiessa huoltosuhte kuitenkin kasvaa, joten yli 65-vuotiaiden kuntalaisten osuus on selvässä kasvussa.

Elävänä syntyneellä tarkoitetaan lasta, joka raskauden kestosta riippumatta synnyttyään hengittää tai osoittaa muita elonmerkkejä, kuten sydämenlyöntejä, napanuoran sykintää tai tahdonalaisten lihasten liikkeitä riippumatta siitä, onko istukka irtaantunut tai napanuora katkaistu. Väkilukutilastoissa otetaan huomioon vain sellaiset elävänä syntyneet lapset, joiden äidin vakituinen asuinpaikka on Suomessa.

VÄESTÖOSUUS IKÄRYHMITTÄIN, % VÄESTÖSTÄ

	2013	2021	2022	2023
0 - 15-vuotiaat	12,3	11,4	11,2	10,7
16 - 64-vuotiaat	55,6	49,7	49,5	48,1
65 - 74-vuotiaat	17,9	20,7	20,6	20,6
75 vuotta täyttäneet	14,8	19,2	19,6	20,5

Lähde: sotkanet.fi

2.3 Toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, % asukkaista (ind:493)

	2013	2021	2022	2023
Koko maa	7	7,7	7,2	6,9
Hyvaks	7,7	8,5	8,2	7,5
Hartola	5,1	5,2	4,5	5
Joutsa	6	5,3	6	5
Toivakka	5,2	4,9	3,9	3,5

Indikaattori ilmaisee kalenterivuoden aikana toimeentulotukea saaneiden henkilöiden osuuden prosentteina väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Joutsassa asuu koko maahan ja hyvinvointialueeseen verrattuna prosentuaalisesti vähemmän henkilöitä sellaisissa talouksissa, jotka ovat saaneet toimeentulotukea vuonna 2023. Väestön ikääntyessä ja huoltosuhteen kasvaessa toimeentulotukea saaneiden määrä on kymmenessä vuodessa vähentynyt, joten eläkkeelle siirtymisellä ei ole suoraa vaikutusta oikeuteen saada toimeentulotukea. Viimesijaisia sosiaalietuuksia tarkastellessa tulee kuitenkin huomioida, että kaikki sellaiset henkilöt, joilla olisi muodostunut oikeus etuuteen, eivät sitä joko osaa tai halua hakea.

Lähde: sotkanet.fi

2.4 Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (ind:306)

	2013	2021	2022	2023
Koko maa	8	6,3	6,1	6
Hyvaks	9	7	6,8	6,6
Hartola	11,8	9,5	8,8	8,8
Joutsa	12	9,9	9	8,8
Toivakka	9,5	6,5	6,9	6,8

Indikaattori ilmaisee 25–64-vuotiaiden työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä tilastovuoden lopussa. Työkyvyttömyyseläkkeisiin sisältyvät yksilölliset varhaiseläkkeet ja työuraeläkkeet niiden voimassaoloaikana.

Työkyvyttömyyseläkettä saavien prosentuaalinen osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on pienentynyt sekä valtakunnallisesti että Joutsassa ja sen lähikunnissa.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus samanikäisestä väestöstä sen sijaan on koko maassa hieman kasvanut kymmenen vuoden tarkastelujaksolla. Joutsassa osuus on pienentynyt.

Joutsa	Koko maa
2013 -> 2,3%	2013-> 2,3%
2023 -> 1,7%	2023-> 2,4%

Lähde: sotkanet.fi

2.5 Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista (ind:183)

	2013	2021	2022	2023
Koko maa	8,7	7,4	7,3	7,4
Hyvaks	8,7	6,7	6,5	6,5
Hartola	6,4	4,5	4,6	5
Joutsa	7,6	6,8	6,7	6,8
Toivakka	13	10,8	10,9	9,8

Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien asutokuntien osuuden prosentteina kaikista asutokunnista. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien). Asutokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Joutsassa ahtaasti asuvia asutokuntia on prosentuaalisesti saman verran kuin hyvinvointialueella keskimäärin ja hieman vähemmän kuin koko maassa.

Sen sijaan ahtaasti asuvia lapsiperheitä kaikista lapsiperheistä on Joutsassa keskimääräistä enemmän kuin koko maassa.

2023
Koko maa-> 28%
Joutsa ->30,3%

Lähde: sotkanet.fi

2.6 Työttömien aktiivointiaste, % (ind:5098)

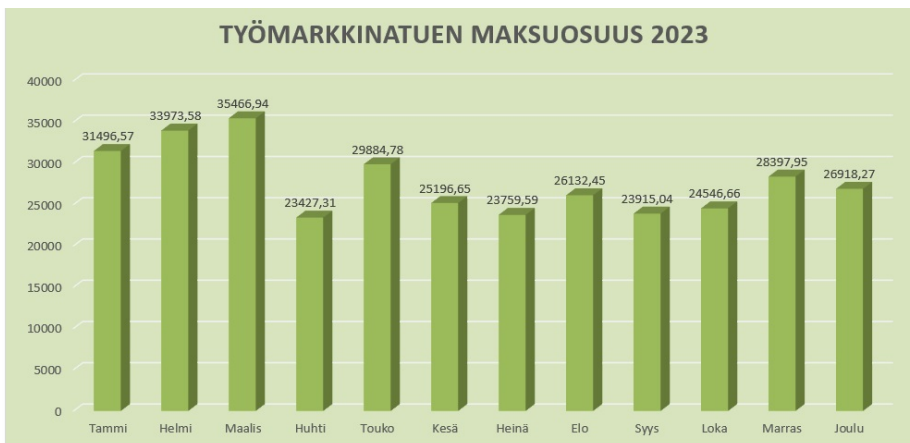
	2013	2021	2022	2023
Koko maa	26,8	27	30,6	30,1
Hyvaks	27,7	28,3	32,1	31
Joutsa	26,8	31,1	29,6	23,7
Jämsä	24,9	29,2	31,3	30
Keuruu	35,2	42,7	47	40,4
Muurame	24,3	27,9	32	30,8

Joutsassa työttömien aktiivointiaste on selvästi muuta maata alhaisempi. Aikaisemmin Joutsa oli samassa tasossa koko maan ja naapurikuntien kanssa, mutta toukokuussa 2022 voimaantulleen Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin jälkeen aktiivointiaste on selvästi pienentynyt. Taulukossa verrokkina olevat muut kunnat (Jämsä, Keuruu, Muurame) ovat kuntakokeilukuntia, joissa työllisyydenhoito on siirtynyt kuntien järjestämisvastuulle vuonna 2021. Toisaalta mm. Hankasalmi on säilyttänyt aktiivointiasteen muun maan tasalla, vaikka ei kuulukaan kuntakokeiluihin.

Indikaattori ilmaisee työttömien eri kuukausien aktiivointiasteen (%) keskiarvon. Aktiivointiasteella tarkoitetaan aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden piirissä olevien prosenttiosuutta työttömien työnhakijoiden ja palveluiden piirissä olevien summasta. Aktiivisiin palveluihin luetaan palkkatuilla työllistetyt, työ- ja koulutuskokeilussa olevat, vuorotteluvapaatyöpaikkaan työllistetyt, työvoimakoulutuksessa olevat, valmennuksissa olevat, työttömyysetuudella omaehtoisesti opiskelevat, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat.

Lähde: sotkanet.fi

2.7 Työmarkkinatuen maksuosuus

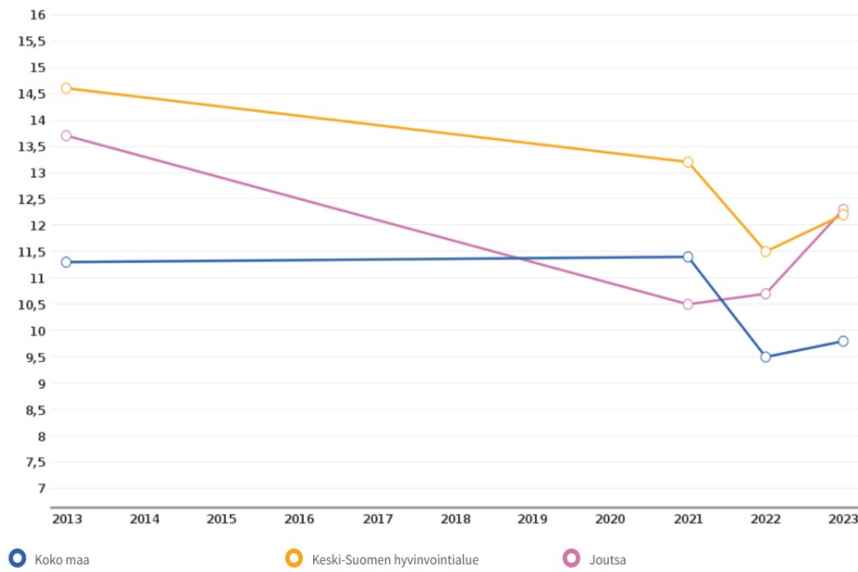
Työmarkkinatuen kustannukset ovat Joutsassa suuret kunnan kokoon nähden. Kuten työttömien aktiivointiasteenkin kohdalla Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin ja siihen liittyvien lakimuutosten jälkeen myös työmarkkinatuen kuntaosuuden kehittämisessä tapahtui muutos heikompaan. Vuonna 2023 työmarkkinatuen maksuosuus oli yhteensä 333 115,80 euroa eli 22 373,5 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhteensä 300 päivää. Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat työttömyyden ajalta maksetun työmarkkinatuen puoliiksi sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea 1 000 päivää. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusosuus suurenee 70 %:iin.

Lähde: Työttömyysajan työmarkkinatuen

lasku

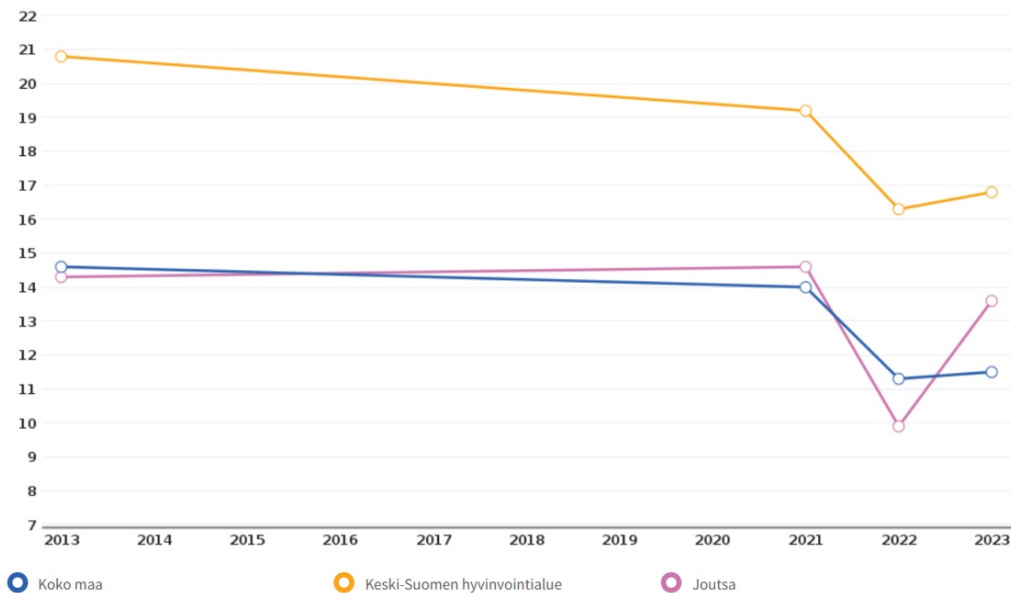
2.8 Työttömät, % työvoimasta (ind.181)

Työttömien osuus työvoimasta oli tasaisessa laskussa Joutsassa vuodesta 2013 vuoteen 2021, jolloin prosenttiosuus alkoi kasvamaan. Jyrkkä kasvu osuu vuodelle 2022, jolloin otettiin käyttöön Pohjoismainen työvoimapalvelu-malli ja siihen liittyvät lakimuutokset.

Lähde: sotkanet.fi

2.9 Nuorisotyöttömät, % 18 – 24–vuotiaasta työvoimasta (ind.189)

Myös nuorisotyöttömyys alkoi kasvamaan voimakkaasti vuonna 2022 lakimuutosten myötä. Joutsassa nuorisotyöttömyys on ollut pitkään varsin maltillista ja pitkittynyt työttömyys painottuu yli 50-vuotiaisiin työnhakijoihin.

Lähde: sotkanet.fi

3 OSAAMINEN JA KULTTUURI: Tavoitteet ja toteutuma

Omatoimikirjaston avulla käyttäjämäärät säilyvät ja toiminta mahdollistaa laajemman käytön	→	Omatoimikirjaston kävijämäärät ovat hyvät ja aukioloajat ovat laajat.
Kunta toimii kulttuuritapahtumien tuottajana aktiivisemmin. Tapahtumien ja niihin osallistuvien asukkaiden määrä kasvaa	→	Vuonna 2023 toteutuneita kulttuuritapahtumia mm. Kulttuurikytyi, Saturalli, Perinnepiknikki, Itsenäisyysjuhla ja uutena Ilokuvafestivaali ja ikäihmisten asumispalveluissa toteutetut musiikkiesitykset
Kunta sitoutuu kumppanuuteen paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa	→	Kulttuuriyöryhmä, kumppanuuspöytä ja kulttuuriavustukset Joutopäivien järjestäminen yhteistyösopimuksella Haihatuksen Henki ry:n kanssa
Kunnan panostus kulttuurin edistämiseen on henkilöresurssien varmistaminen	→	Kulttuurisuunnittelijan palkkaaminen (80%) 1.8.23 alkaen
Valmistavan opetuksen toimintamallit vakiintuvat ja oppilaiden integroituminen perusopetukseen vahvistuu	→	Valmistavan opetuksen ryhmäkoon vaihtelevuus vaikutti opetuksen toteuttamiseen. Opintojen jatkopolkujen löytäminen on ollut haastavaa.
Oppivelvolliset hakeutuvat ja ohjataan 100% jatko-opintoihin perusopetuksen jälkeen	→	Oppivelvollisuuden suorittaminen on toteutunut perusopetuksen päättäneiden osalta.
Lukiassa tulokset yo-kirjoituksissa ovat valtakunnan keskiarvoa paremmat	→	Yo-kirjoitusten tulokset vaihtelevat vuosittain erittäin paljon.

3.1 Kirjastolainausten kokonaismäärä

	Tot2022	TA2023	Tot2023	poikkeama	käyttö-%
Lainat/asukas	9	10	11	1	110,0
Kirjastossa järjestetyt tapahtumat	-	-	39		
Kirjahankinnat/1000 asukas	344	300	287	-13	95,7
Lainaajat/asukasluku, %	30	28	31	3	110,7
Kokoelmat 31.12.	52 329	53 000	52 250	-750	98,58
Kirjastojen aukiolotunnit:			Palveluaika/ omatoimiaika	Poikkeama ja käyttö-% koskevat palveluaikaa	
Joutsan pääkirjasto	2153	2000	1797/4002	-203	89,9
Leivonmäen lähikirjasto	789	700	754/3755	54	107,7
Yht.	2942	2700	2551/7757	-149	94,5

3.2 Kulttuurin edistäminen kunnissa, TEA, pistemäärä

Kirjastotilastoissa näkyy ainoastaan kirjaston omat tapahtumat. Näiden lisäksi kulttuuritoimi järjesti tapahtumia yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tai yksin. Merkittävä kulttuuritoimija on Joutsan Kino, jossa käyntikertoja vuonna 2023 oli 3433.

Puulan seutuopistossa järjestetään taiteen perusopetusta ja kursseilla voi opiskella mm. musiikkia sekä kuva- ja sanataidetta.

Pisteet	Joutsa	Toivakka	Hartola	Koko maa
Kirjastotilastot	63	38	54	65
Fyysiset kirjastokäynnit/asukas ⁱ	100 8,4 <i>käyntiä/asukas</i>	50 5,9 <i>käyntiä/asukas</i>	50 5,8 <i>käyntiä/asukas</i>	72 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
E-aineistokulut/asukas ⁱ	50 0,61 €/asukas	50 0,61 €/asukas	50 0,50 €/asukas	71 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Tapahtumiin osallistujat/1000 asukasta ⁱ	100 209 hlöä/1000 asukasta	0 45 hlöä/1000 asukasta	50 61 hlöä/1000 asukasta	69 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Kirjastoaineistokulut/asukasluku ⁱ	0 8,4 €/asukas	50 8,8 €/asukas	100 15,0 €/asukas	37 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Lainaajia, % asukkaista ⁱ	50 30 %	0 28 %	0 25 %	50 <i>Harvemmin kuin vuosittain</i>
Yleisten kirjastojen saavutettavuus ⁱ	80 80 %	78 78 %	75 75 %	94 <i>Toteutuu hyvin</i>

Lähde: teaviisari.fi

3.3 Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (ind:3219)

	2013	2021	2022	
Koko maa		9,4	7,9	8,3
Hyvaks		7,2	6,8	7,3
Hartola		7,4	19,3	22,6
Joutsa		8,5	8,6	7,4
Toivakka		7,4	7,5	7,9

Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta. Väestötietona käytetään keskiväkilukua.

Joutsan osalta ei ole mahdollista saada erittelyä koulutuksen ulkopuolelle jääneiden miesten ja naisten välisestä eroista vuoden 2020 jälkeen, koska alle viiden henkilön tilastotietoa ei ilmoiteta. Ennen vuotta 2020 miesten osuus koulutuksen ulkopuolelle jäävistä on selvästi naisia suurempi. Sama ilmiö esiintyy koko maassa.

Kymmenen vuotta sitten, vuonna 2013, Hartolassa koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus oli hieman alhaisempi kuin Joutsassa. Muiden kuntien (mm. Sysmä, Pertunmaa, Heinola, Jyväskylä, Jämsä) tulosten pysyessä melko samassa tai parantuessa, Hartolan tilanne on vaikeutunut vuosien aikana.

Lähde: sotkanet.fi

3.4 Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärän seuranta, TEA, pistemäärä

Pisteet	Joutsan yhtenäiskoulu, Joutsa	Kurkiaan koulu, Joutsa	Koko maa
Poissaolojen seuranta	100	100	75
Poissaolojen lukumäärä tiedossa	100 <i>On tiedossa</i>	100 <i>On tiedossa</i>	75 <i>Toteutuu hyvin</i>

Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa seurataan oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää.

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärän seuraaminen on yksi hyte-kertoimen laskennassa käytettävistä prosessi-indikaattoreista. Muita peruskoulua kuvaavia prosessi-indikaattoreita ovat 1) kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein 2) koulussa on pitkät välitunnit 3) koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä. Indikaattorit on valittu kuvaamaan kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Lähde: thl.fi ja teaviisari.fi

3.5 Esiopetukseen osallistuneiden lasten määrä

Vuosina 2021-23 Joutsa oli mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Esiopetuksessa kevätlukukaudella oli 30 lasta ja syyslukukaudella 17 lasta. Kevätlukukauden lapsilukuun sisältyy ne 5-vuotiaat, jotka osallistuivat kokeiluun.

Lähde: Joutsan kunnan tilinpäätös 2023

3.6 Peruskoulun aloittaneiden määrä

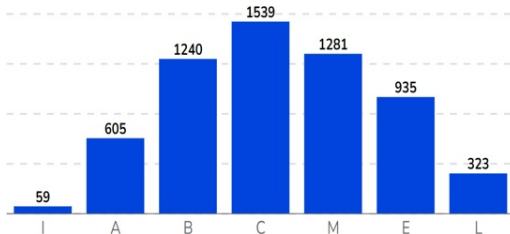
Vuonna 2023 Joutsan kouluissa aloitti yhteensä 19 lasta. Yhtenäiskoulussa aloittaneiden oppilaiden määrä oli 16 ja Kurkiaan koulussa kolme. Syyslukukaudella 2023 valmistuvan opetuksen oppilasmäärä nousi hetkellisesti yli 50:n.

Lähde: Joutsan kunnan tilinpäätös 2023

3.7 Yo-kirjoitusten tulokset

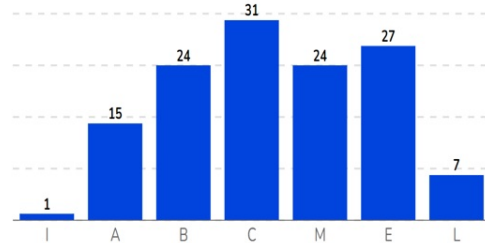
Keski-Suomi (kevät 2023)

Arvosanojen jakautuminen

Joutsa (kevät 2023)

Arvosanojen jakautuminen

Joutsan lukiosta valmistui keväällä 2023 25 ylioppilasta, jotka suorittivat yhteensä 129 koetta. Syksyn osalta ei ole saatavissa tilastotietoja arvosanoista, koska valmistuneita oli vain 1.

Lähde: yotilastot.fi

4 YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS: Tavoitteet ja toteutuma

Liikennesuunnittelussa kiinnitetään huomiota kevyen liikenteen väylien kuntoon ja kattavuuteen

Keskusta-alueen kehittämishankkeessa kiinnitetään huomiota erityisesti Länsitien puutteellisiin kevyen liikenteen väyliin

Laaditaan esteettömyyssuunnitelma, jossa otetaan huomioon palveluiden, lähiluontokohteiden ja virkistysreittien saavutettavuus

Vanhus- ja vammaisneuvosto järjesti esteettömyyskävelyn toukokuussa 2023. Tapahtumasta laaditaan raportti ja tapahtumia on tarkoitus jatkaa eri kohteissa.

Tilastoidaan esiin tulleita kiusaamistapauksia kaikilla luokka-asteilla, mukaan lukien lukio, ja laaditaan toimintaohjeet kiusaamistapauksiin puuttumiseen

Joutsan kouluilla on yhtenäinen kiusaamiseen puuttumisen malli sekä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta.

Vaikutetaan viestinnällä ja valvonnalla meluhaittojen ja ulkoilman epäpuhtauksien ehkäisyyn

Meluhaittojen ja ulkoilman epäpuhtauksien osalta noudatetaan lakia ja säädöksiä.

Pidetään kestävän kehityksen periaatteita esillä päätöksenteossa ja valmistelutyössä

Kiertotalous

Kunta ja tytäryhtiöt panostavat uusiutuvan energian investointeihin hankinnoissa ja toiminnassa

Liikuntapaikkojen kuntokartoitukset ja mahdollisten korjausten aikataulutus

Toteutuu operatiivisesti ja kunta panostaa vuosittain liikuntapaikkojen kehittämiseen ja ylläpitoon

4.1 Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset/ 1000 asukasta (ind.3113)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Koko maa	7	6,4	6,6	6,6	6,5	6,5	6,6	6,5	6,6	7,3	7,8
Hyvaks	7,3	7,1	7,2	7,5	7,6	7,7	7,8	7,4	7,5	8,1	8,2
Hartola	7,1	9,8	6	4,1	6,2	4,3	4,4	5,3	3,8	2,7	4
Joutsa	3,9	5,9	7,5	7,5	6,1	4,9	5,5	3,5	6,1	6,5	8,6
Toivakka		4,9	2,1		2,5	3,3	8	4,2	4,6	6,2	3,8

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset.

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat olleet Joutsassa tasaisessa kasvussa kuluneen 10 vuoden aikana pois lukien 2020, jolloin tapauksia kirjattiin vähiten (15kpl) kahteenkymmeneen vuoteen.

Lähde: sotkanet.fi

4.2 Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein, TEA, pistemäärä

	Joutsan yhtenäiskoulu, Joutsa	Kurkiaan koulu, Joutsa	Koko maa
Viimeisin kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastus	100	100	90
Tehty kolmen vuoden sisällä i	100 2020	100 2022	90 <i>Toteutuu hyvin</i>

Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden niistä kouluista, joissa koulu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastus on tehty kolmen vuoden sisällä.

Terveydenhuoltolaki 1326/2010 edellyttää, että tarkastukset kuuluvat perusopetuksen oppilaiden kouluterveydenhuollon palveluihin.

Lähde: teaviisari.fi

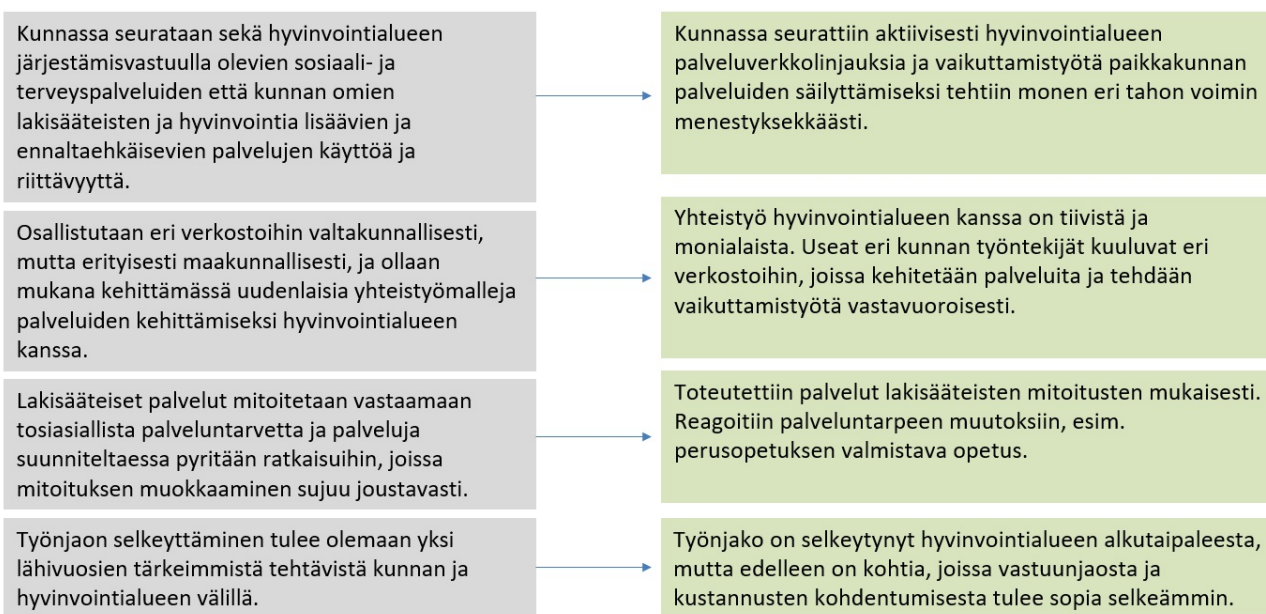
4.3 Kiusaamis- ja väkivaltatilastot (ind. 4781, 4941, 4890, 4956, 4891, 4959, 1514)

	2023
Kokenut seksuaalista häirintää koulussa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	11,1
Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	7,8
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista	13,5
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	8,1
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista	27
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	17,7
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	15,6

Tulokset perustuvat valtakunnalliseen kouluterveyskyselyyn, joka toteutetaan joka toinen vuosi. Joutsassa kouluterveyskyselyyn vastasi vuonna 2023 yhteensä 126 oppilasta/opiskelijaa. 3.- 4.-luokkalaisia oli 38 vastaajaa ja 8.-9.-luokkalaisia 64. Loput 24 vastaajaa olivat lukiolaisia. Lukiolaisten määrä on niin pieni, että tuloksia ei Joutsan osalta julkaista. Kun tapauksia on vähintään 5, tulokset näytetään, jos vastaajamäärä on vähintään 30. Kun tapauksia on alle 5, tulokset näytetään, jos vastaajamäärä on vähintään 60.

Lähde: sotkanet.fi

5 PALVELUT: Tavoitteet ja toteutuma

5.1 Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria/1000 18 vuotta täyttäneitä (ind.2482)

	2021	2022	2023
Koko maa	282,4	241	244,7
Hyvaks	164,7	171	167,1
Hartola	49	60,1	83,4
Joutsa	18,3	24,5	40,9
Toivakka	84,2	57	29,4

Indikaattori ilmaisee psykiatrian erikoisalan avohoitokäynnit vuoden aikana tuhatta 18 vuotta täyttäneitä kohti. Psykiatria sisältää erikoissairaanhoidon (aikuis-) psykiatrian erikoisalaan kuuluvat avohoitokäynnit kaikissa kunnallisissa sairaaloissa, sisältäen erikoislääkärijohtoiset terveyskeskussairaalat. Luvut eivät sisällä päiväsaalahoitoa.

Tuloksia tarkastellessa on hyvä huomioida, että prosenttiosuus ei ilmoita kaikkien 18 vuotta täyttäneiden erikoissairaanhoidon psykiatrian avohoitokäyntien määrää vaan suhdelukuna käytetään tuhatta henkilöä.

Lähde: sotkanet.fi

5.2 Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä

Vuonna 2023 varhaiskasvatuksessa oli n. 110 lasta.

Läsnäolopäiviä

Keltasirkku	2238 päivää	(v.2022	2128 päivää)
Koskikara	1098 päivää	(v.2022	1009 päivää)
Koivukumpu	2735 päivää	(v.2022	3629 päivää)
Esikot	4504 päivää	(v.2022	7484 päivää)
Taikametsä	6752 päivää	(v.2022	670 päivää, aloitti toimintansa 11/2022)
yhteensä	17 327 päivää	(v.2022	14 920 päivää)
	poikkeama 2407 päivää		

Lähde: Joutsan kunnan tilinpäätös 2023

6 HYVINVOINTI JA LIIKUNTA: Tavoitteet ja toteutuma

Kehitämme Harrastamisen Suomen-mallia vastaamaan paikallisia tarpeita.	→	Toteutuneiden kerhojen määrä lisääntyi ja kerhotarjonta monipuolistui.
Kehitämme liikuntaneuvojan palveluita yhteistyössä palvelua toteuttavan yrittäjän kanssa.	→	Yhteistyö liikuntaneuvojan kanssa on ollut toimivaa ja palvelua on kehitetty myös alueellisesti. Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ovat pysyneet korkealla.
Arvioimme päätösten ja toimenpiteiden hyvinvointivaikutuksia sähköistä työskentelyalustaa hyödyntäen.	→	Ennakkovaikutusten arviointi tehtiin vuonna 2023 koululaisten kesätoiminnasta. Lisäksi hyvinvointi- ja sivistyslautakunnalle esiteltiin <i>eva</i> -työkalu sekä harjoiteltiin sen käyttöä toukokuussa 2023.
Jatkamme hyvinvointitaitojen vahvistamista perusopetuksessa ja lukio-opinnoissa.	→	Hyvinvointitaitojen opiskelu sisällytettiin kunnan perusopetuksen tuntijakoon.
Tarkistamme ehkäisevän työn työryhmän kokoonpanoa vastaamaan tilannetta hyvinvointialueuudistuksen jälkeen.	→	Ehkäisevän työn työryhmän kokoonpanoa tarkistettiin ja samalla työryhmän tehtäväaluetta laajennettiin
Laadimme ehkäisevän työn ryhmässä suunnitelman, joka pitää sisällään päihde-, mielenterveys- ja pelihaittojen, syrjäytymisen sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisyn.	→	Ehkäisevän työn työryhmä aloitti ehkäisevän työn suunnitelman laatimisen. Suunnitelma viedään valtuuston käsittelyyn vuoden 2024 kuluessa.

6.1 Sairastavuus-indeksi, ikävakioitu (ind:5641)

	2019	2020	2021	2022
Koko maa	101,3	100,9	100,9	100
Hyvaks	105,6	103,3	102,3	101,6
Hartola	107,9	103,1	98,3	97,7
Joutsa	114,7	107,9	108,3	109,9
Toivakka	91,4	93,4	90,1	99,3

Joutsassa sairastavuus-indeksi on ollut keskiarvoa korkeampi useamman vuoden ajan. Ennen vuotta 2019 tietoja samalla määrittelyllä ei ole saatavilla. Myöskään vuoden 2023 tiedot eivät olleet vielä saatavilla raporttia laadittaessa.

Indikaattori ilmaisee alueen väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indikaattori koostuu kymmenestä erillisestä sairausryhmittäisestä osaindeksistä, jotka kuvaavat kyseisten sairauksien yleisyyttä alueen väestössä. Indikaattorissa huomioitavat sairausryhmät ovat syövät, sepelvaltimotauti, aivoverisuonitaudit, tuki- ja liikuntaleinsairaudet, vakavat mielenterveyden häiriöt, tapaturmat, muistisairaudet, keuhkosairaudet, diabetes ja alkoholisairaudet. Sairastavuusindeksi muodostetaan näiden osaindeksien painotettuna summana. Kunkin sairausryhmän yleisyyttä painottaan sen perusteella, mikä on kyseisen sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden ja elämänlaadun sekä sote-palvelukäytön kustannusten kannalta. Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivituksen myötä.

Lähde: sotkanet.fi

6.2 Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa, TEA, pistemäärä

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuudesta saadaan tietoa joka toinen vuosi toteutettavan kouluterveyskyselyn kautta. Kunta ei seuraa järjestelmällisesti esimerkiksi urheiluseurojen osallistujamääriä ikävuosittain. Vuodelta 2023 ei indikaattoritietoja saatavilla.

6.3 Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarvointiin, TEA, pistemäärä

Viranhaltijat osallistuvat vaikutusten ennakoarvointiin tarvittaessa, osana ryhmää, joka valmistelee asiaa toimielimelle. Vuodelta 2023 ei indikaattoritietoja saatavilla.

6.4 Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä, TEA, pistemäärä

Liikunnan edistäminen on yhdistetty kunnan hyvinvointityöryhmän työskentelyyn. Vuodelta 2023 ei indikaattoritietoja saatavilla.

6.5 Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

	2023
Koko maa	95
Hyvaks	95
Hartola	100
Joutsa	100
Toivakka	100

Indikaattori ilmaisee toimiiko kunnassa erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä: Kyllä, oman toimen ohella / osa-aikaisesti / Kyllä, kokopäiväisesti / Kyllä, yhteistoiminta-alueen tai kuntien yhteinen.

Kuntaan palkattiin vuoden 2023 alussa hyvinvointikoordinaattori, jonka työajasta 80%:ia on kohdennettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön. Loput työajasta on kohdennettu työllisyysalueuudistuksen valmisteluun.

Lähde: sotkanet.fi

6.6 Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

	2023	
Koko maa		66
Hyvaks		68
Hartola		100
Joutsa		0
Toivakka		100

Indikaattorin ilmaisema pistemäärä on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulupäivän rakenteen vuoksi pitkiä välitunteja ei olla otettu käyttöön, mutta välituntien liikunnallisuutta on lisätty mm. ohjauksella.

Lähde: sotkanet.fi

6.7 Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelutoimikunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

	2023	
Koko maa		12
Hyvaks		18
Hartola		0
Joutsa		12
Toivakka		11

Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.

Koululounaan osalta noudatetaan kouluruokailusuositusta, mutta ruokailuun varattu aika on suosituksia lyhyempi. Välipalojen osalta hyödynnetään lounaalta jäänyttä ruokaa.

6.8 Liikuntaneuvojan asiakasmäärät

Tavoite

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen liikunnallisen elämäntavan avulla kaikissa ikä- ja väestöryhmissä

Asiakkaiden kohderyhmä

1. Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat (UKK Liikuntasuositus ei toteudu)
2. Elintapaisairauksia sairastavat tai riskiryhmässä olevat
3. Oman hyvinvoinnin edistämiseen tukea kaipaavat

Liikuntaneuvonnan palvelut ovat kuntalaisille maksuttomia

1. Henkilökohtaista liikuntaneuvontaa toteutetaan Joutsan terveysasemalla, käytössä on LifeCare potilastietojärjestelmä, asiakkaat ohjautuvat liikuntaneuvontaan terveydenhuollon ammattilaisen läheteellä tai omatoimisella ajanvarauksella, liikuntaneuvonta noudattaa määriteltyä prosessia (tavoitteen asettaminen – toiminta – seuranta – arviointi)
2. Matalan kynnyksen ryhmiä toteutuu viikoittain kahdeksan; Hallikävely (soveltavan liikunnan ryhmä), Liikettä niveliin! jumpat (2kpl Joutsa ja 1kpl

Leivonmäki), Kuntosaliryhmät (3kpl Joutsa ja 1 kpl Leivonmäki), lisäksi varhaiskasvatuksen yksiköissä ohjaus kerran kuukaudessa/yksikkö

Työryhmätyöskentely

1. Keski-Suomen maakunnallinen liikuntaneuvonnan työryhmä
2. Keski-Suomen maakunnallinen ravitsemustyöryhmä
3. Elintapaneuvonnan kehittämisen työryhmä

Kehittämistyö

1. Liikuntaneuvonnan itsearviointi vuosittain
2. Liikuntaneuvonnan raportointi vuosittain

Liikuntaneuvonnan tavoitettavuus ja vaikuttavuus

1. Henkilökohtainen liikuntaneuvonta 36 hlö
2. Ryhmäohjaus 238 hlö
3. Tapahtumat 181 hlö
4. Varhaiskasvatus 150 hlö

7 OSALLISUUS: tavoitteet ja toteutumat

Laadimme ennakkovaikutusten arvion Hyvinvointituvan toiminnan kehittämiseksi	Ennakkovaikutusten arviointi laaditaan syksyllä 2024 hankehakemuksen yhteydessä
Kehitämme kumppanuuspöytä ja pyrimme saamaan yhteistyöpalavereihin mukaan laajemman kirjon seuroja ja yhdistyksiä	Kumppanuuspöydän kehittämistä vastaamaan paremmin seurojen ja yhdistysten tarpeita on keskusteltu kumppanuuspöydän kokouksissa
Teemme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa osallisuuden vahvistamiseksi seutukunnalla	Alueellinen osallisuustyöryhmä (Joutsa-Luhanka-Toivakka-HVA) kokoontuu säännöllisesti 2-3 kertaa vuodessa
Jatkamme osallistavan budjetoinnin mallia	Osallistava budjetointi vuonna 2023 30 000 euroa
Kehitämme erityisesti perusopetusikäisille lapsille suunnattua vaikuttamisfoorumia	Suunnitelmassa alakouluikäisten lasten kyselytunti kunnanhallitukselle
Laadimme osallisuusohjelman tai sisällytämme sen jatkossa hyvinvointisuunnitelmaan	Osallisuusohjelma tulee sisällyttämään seuraavaan hyvinvointisuunnitelmaan
Kehitämme yhteistyössä vastaanottokeskuksen kanssa heidän asiakkaidensa vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi kunnassa	Yhteistyö vastaanottokeskuksen kanssa ollut hyvää. Suunnitelmassa osallistaa heidän asiakkaitaan mm. Hyvinvointitupa-hankkeen suunnitteluun
Vahvistamme nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston asemaa kokemusasiantuntijoina	Nuorisovaltuustoa ja vanhus- ja vammaisneuvostoa kuultu mm. keskustan kehittämishankkeeseen liittyen
Kehitämme vapaa-ajanasukkaiden vaikuttamisfoorumia	Vapaa-ajanasukkaita kuultu mm. keskustan kehittämishankkeeseen liittyen

7.1 Äänestysaktiivisuus (ind. 3076, 229, 3077)

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (id:3076)	
	2021
Koko maa	55,1
Hyvaks	53,3
Hartola	59,2
Joutsa	55,7
Toivakka	59,1

Äänestysaktiivisuus hyvinvointialuevaaleissa (id:229)	
	2022
Koko maa	47,5
Hyvaks	47,5
Hartola	47,2
Joutsa	47,4
Toivakka	51,3

Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa (id:3077)	
	2023
Koko maa	68,5
Hyvaks	68
Hartola	66,2
Joutsa	67,4
Toivakka	67,9

Lähde: sotkanet.fi

7.2 Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille, TEA, pistemäärä

Harrastamisen Suomen mallissa päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Mallissa yhdistyy lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Vuoden 2023 aikana kerhotarjonta lisääntyi (10->14) ja toimintaan osallistuneita oppilaita oli kaikkiaan vuoden aikana lähes 100. Ei indikaattoritietoja vuodelta 2023.

7.3 Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen, TEA, pistemäärä

Joutsassa kokoontuu säännöllisesti kumppanuuspöytä, johon kutsutaan laaja kirjo kunnassa vaikuttavia seuroja ja yhdistyksiä. Valtaosa kunnassa toimivista liikuntaseuroista on kumppanuuspöydässä edustettuina. Yhteiskokoukseen pääsee osallistumaan ilmoittamalla yhteystietonsa sähköpostilistalle, johon toimitetaan kokoukset. Muistiot julkaistaan kunnan nettisivuilla. Ei indikaattoritietoja vuodelta 2023.

7.4 Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja (ind:5335)

 Pisteet	Joutsa	Hartola	Toivakka	Koko maa
Palveluiden suunnittelu	33	67	67	74
Hyödynnetään asiakasraateja 	100 <i>Kyllä</i>	100 <i>Kyllä</i>	0 <i>Ei</i>	97 <i>Toteutuu hyvin</i>
Hyödynnetään kokemusasiantuntijoita 	0 <i>Ei</i>	0 <i>Ei</i>	0 <i>Ei</i>	77 <i>Toteutuu hyvin</i>
Mahdollisuus osallistua kunnan talouden suunnitteluun 	100 <i>Kyllä</i>	100 <i>Kyllä</i>	100 <i>Kyllä</i>	86 <i>Toteutuu hyvin</i>

THL kerää terveydenedistämisen aktiivisuuteen liittyvää tietoa kuntajohdolta joka toinen vuosi. Tiedonkeruu toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa.

Indikaattori ilmaisee hyödynnetäänkö kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä asukasraateja ja foorumeja. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä: Kyllä

Lähde: teaviisari.fi

8 SUUNNITELMAT

Joutsan kunnan hyvinvointisuunnitelma 2023-25

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

- Päivitetty syksyllä 2023

Kuntastrategia

- Voimassa 2020-2025

Ehkäisevän työn suunnitelma

- Päivitetään 2024

Esteettömyyssuunnitelma

- Laaditaan 2024

Opiskeluhuollon suunnitelma

- Päivitetty 2023

Turvallisuussuunnitelma

- Laatimisesta ei sovittua aikataulua

